

รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
A Management Model for Developing Work Ethics of
the Teachers in General Education Division of Phra
Pariyattidhamma Schools

¹สมบัติ แซ่เบ๊ ²โกศล มีคุณ ³ศักดิ์ชัย นิรันธทวี และ ⁴วิภาภรณ์ ภูวัฒน์กุล

¹Sombut Sae-be, ²Kosol MeeKun, ³Sakchai Nirunthawee

and ⁴Vipaporn Poovatanakul

¹²³⁴วิทยาลัยการจัดการ, มหาวิทยาลัยพะเยา

¹²³⁴College of Management Bangkok, University of Phayao

⁴Corresponding Author, Email: Mafengyuanklw@gmail.com

Received February 1, 2024; Revised June 7, 2024; Accepted: June 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) ศึกษารูปแบบการพัฒนาจริยธรรม ในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และ 3) ศึกษากระบวนการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา การวิจัยเป็นเชิงผสมวิธีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 226 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัด 11 แบบวัด แบบมาตราประเมินรวมค่าที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .123 ถึง .699 ค่าความเที่ยง (α) ตั้งแต่ .609 ถึง .898 และมีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติพื้นฐาน และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานซึ่งได้แก่สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มปัจจัยจิตลักษณะเดิม กลุ่มปัจจัยสถานการณ์ทางสังคมและกลุ่มปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันอธิบายจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 46 2) รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรเชิงสาเหตุในรูปแบบอธิบายความแปรปรวนของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 81 และ 3) รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรม ในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ดำเนินการ ผ่านเกณฑ์รายด้านและโดยรวม ร้อยละ 70 และ 75 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหาร; การพัฒนา; จริยธรรมในการทำงานของครู

Abstract

This Article aimed to (1) study the causal factors for work ethics of the teachers in general education division of Phra Pariyattidhamma Schools, (2) study a model for developing work ethics of the teachers in general education division of Phra Pariyattidhamma Schools, and (3) evaluate a management model for developing work ethics of the teachers in general education division of Phra Pariyattidhamma Schools. The research were mixed research methods. Sample group 226. There were 11 measurement of research tools with item-total correlation (r) from .123 to .699, reliability (α) from .609 to .898, and interviews. The statistics used for data analysis were t-test, Multiple regression Analysis, and Influence Path Analysis. The research results were found as follows; (1) The Psychology variable group, the social situation variable group and the psychology situation variable group explained work ethics of the teachers in general education division of Phra pariyattidhamma schools at 46 percentage, (2) A model for developing work ethics of the teachers in general education division of Phra pariyattidhamma schools was consistent with the empirical data at 81 percentage, and (3) a management model for developing work ethics of the teachers in general education division of Phra pariyattidhamma schools evaluated by the experts was also higher than the 70 and 75 criteria respectively.

Keyword: Administration; Developing; Work ethics of teachers

บทนำ

ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ทุกองค์กรจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551) การศึกษาจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ มีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นในด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา

แม้ว่าการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะเสริมสร้างคุณประโยชน์การศึกษา แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อยู่ในขอบเขตค่อนข้างจำกัด และไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง และยังประสบกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน ทำให้การบริหารจัดการ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ที่สำคัญ คือ ปัญหาครู ในอดีตที่ผ่านมา ครูจะเป็นกลุ่มบุคคลที่สังคมให้ความเคารพนับถือและให้

เกียรติสูงกว่าคนในอาชีพอื่น เนื่องจากครูมีจริยธรรมในการทำงาน และได้ให้ความเป็นครูอย่างสูงแก่ศิษย์และสังคม แต่ในปัจจุบันครูมีจริยธรรม ในการทำงานและให้ความสำคัญของความเป็นครูลดลง เพราะอิทธิพลทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ระบบจริยธรรมทางจิตใจในอดีตจึงถูกแทนที่ด้วยระบบจริยธรรมทางวัตถุ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูมีปัญหাজริยธรรมในการทำงาน จำนวนครูที่มีปัญหাজริยธรรมนั้นอาจจะมีจำนวนมากเนื่องจากจริยธรรมมีขอบข่ายค่อนข้างกว้าง และเป็นพื้นฐานของทุกกิจกรรมในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัวครู ครูคนหนึ่งอาจมีจริยธรรมในการทำงานดีบางประการและไม่ดีบางประการ ครูบางคนอาจมีจริยธรรมในการทำงานดีในบางโอกาสและไม่ดีในบางโอกาส นอกจากนี้ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังพบปัญหาครูขาดคุณภาพ ปัญหาการลาออกของครูผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง โดยเฉพาะวิชาบังคับหรือวิชาหลัก ต้องอาศัยครูพิเศษจากหน่วยงานและโรงเรียนอื่น ปัญหาครูที่สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร และเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ครูและบุคลากรประจำขาดขวัญกำลังใจ ไม่มีความมั่นคงในวิชาชีพ เนื่องจาก อยู่ในสถานะเป็นลูกจ้างของโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามวุฒิ ขาดสวัสดิการ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ไม่มีการสอบบรรจุแข่งขันเหมือนข้าราชการครู เป็นเหตุให้ครูและบุคลากรมีอัตราการเข้าออกสูง เมื่อครูมีสถานภาพไม่มั่นคง ทำให้ไม่ทุ่มเท ไม่รับผิดชอบในการทำงาน มีผลต่องานและผู้เรียน มีผลให้ย่ำแย่ลงในประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ จึงก่อให้เกิดปัญหาในด้านจริยธรรมในการทำงาน อีกทั้งทำให้ประสบปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อหาปัจจัยที่เป็นต้นเหตุของจริยธรรมการทำงานและสร้างรูปแบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อการทำงานอย่างมีจริยธรรมของครู เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การกำหนดแบบการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสัมพันธ์เปรียบเทียบ ที่กำหนดกรอบการวิจัยตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม โดยกลุ่มตัวแปรตามมี 2 ตัวแปร กลุ่มตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม รวม 9 ตัวแปร

การกำหนดประชากรและการเลือกตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย ประชากรในการวิจัยระยะที่ 1 คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 13 โรงเรียน จำนวน 2,489 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 เลือกจากประชากรกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยเทียบอัตราส่วนระหว่าง 10 หน่วยตัวอย่าง ต่อ 1 ตัวแปร และ วิธีการทางสถิติที่ใช้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2550 หน้า 121) ขณะที่จะมีการวิเคราะห์กลุ่มย่อยด้วย จึงกำหนดตัวอย่างเป็น 2 เท่า ได้จำนวนที่เลือกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 220 หน่วย การเลือก เลือกแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ กำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูล ได้ข้อมูลตอบกลับ 226 ชุด จึงถือว่าจำนวนตัวอย่างของการวิจัยนี้เป็นครูจำนวน 226 คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยระยะที่ 1 สร้างขึ้นตามขอบเขตของนิยามปฏิบัติการของตัวแปรต่าง ๆ โดยเครื่องมือทั้งหมดเป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า ที่เป็นข้อความประกอบมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แต่ละแบบวัดมีจำนวน 6 - 8 ข้อความ รวมจำนวน 11 แบบวัด มีค่าความเที่ยง (α) ตั้งแต่ .609 ถึง .898

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 ดำเนินการ เป็นขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นที่หนึ่ง เตรียมแผนเก็บข้อมูลและติดต่อประสานงาน ขั้นที่สอง เตรียมเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเครื่องมือทุกฉบับ ขั้นที่สาม ขออนุญาตเรื่องขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นที่สี่ ประสานงานและเก็บข้อมูล พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ในการศึกษาระยะที่ 1 ได้ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมแบบวัดทั้งฉบับ (r item-total correlation) คำนวณค่าความเที่ยงของแต่ละแบบวัด โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

2.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติอ้างอิงเพื่อตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ สถิติทดสอบที แบบ 2 กลุ่มอิสระ (t-Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression) และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) วิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิจัยระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การกำหนดแบบการวิจัย รูปแบบการวิจัยเป็นการพัฒนาและประเมิน โดยนักวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 ร่วมกับข้อเสนอแนะความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเคราะห์จากผลวิจัยก่อนหน้า แล้วประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาจริง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลเพื่อการสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้จากผลการวิจัยระยะที่ 1 การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาครู และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงการศึกษ การประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์สูงในด้านการพัฒนาจริยธรรมแก่บุคคล และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษและ/หรือการพัฒนาจริยธรรม จำนวน 5 คน

เครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 นี้มี 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความเห็น/ข้อเสนอแนะ แบบบันทึกการสรุปสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจากงานวิจัยก่อนหน้า และแบบประเมินที่ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระยะที่ 2 ดำเนินการ ดังนี้

สรุปรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากงานวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการบริหารการพัฒนาครู จากงานวิจัยก่อนหน้า และสอบถาม/สัมภาษณ์ความเห็นผู้เชี่ยวชาญแล้วสร้างเป็นรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยนำรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาวิจัยระยะที่ 2 มีข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่บางส่วนเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานประกอบกัน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” การวิเคราะห์ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ตัวแปรตามของการวิเคราะห์ คือ จริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตัวแปรอิสระมี 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยจิตลักษณะเดิม (3 ตัวแปร) ปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ (2 ตัวแปร) ปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม (4 ตัวแปร)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้แก่ อธิบายได้ร้อยละ 46 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสัมประสิทธิ์การถดถอยของการอธิบายจริยธรรมในการทำงานของครู ด้วยกลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะเดิม กลุ่มตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	1. (Constant)	-19.362	10.668		-1.815	.071
	2.ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน	11.936	2.025	.387	5.893	.000
	3.การเชื่อในบุญคุณ แผ่นดิน	4.299	1.806	.158	2.381	.018
R = .679 R ² = .461						

หมายเหตุ: Dependent Variable: WE: จริยธรรมในการทำงานของครู กำหนดระดับนัยสำคัญไว้ที่ .05

2. การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” การวิเคราะห์ส่วนนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ในลักษณะตัวแปรสังเกตและตัวแปรแฝง โดยตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ จริยธรรมในการทำงานของครู และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ สถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะเดิม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี และปัจจัยเชิงสาเหตุในกรอบแนวคิดทั้งหมดสามารถใช้อธิบายความแปรปรวนของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 81 [R² of Model (WE)=.806] เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลเชิงสาเหตุ พบประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกโดยรวมสูงสุด (TE) ต่อจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (WE) คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม [ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (LC) และการเชื่อในบุญคุณแผ่นดิน (BM)] (TE=.709) รองลงมา คือ กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม [ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงพุทธ (BL) และการสนับสนุนจากคนใกล้ชิด (PS)] (TE=.247) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ [ประกอบด้วย ทักษะคติของครูต่อการสอนใน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (AT) และความเชื่ออำนาจในตนในการทำงานของครู (IC)] ($TE=.043$) ตามลำดับ

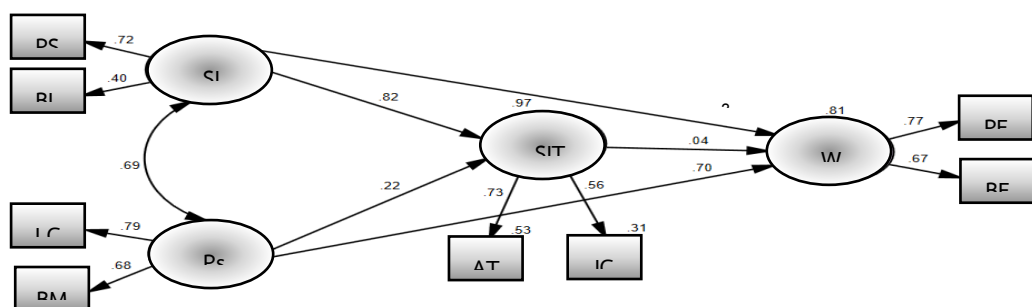
2.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกทางตรงสูงสุดต่อจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม [ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (LC) และการเชื่อในบุญคุณแผ่นดิน (BM)] ($DE=.699$) รองลงมา คือ กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม [ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงพุทธ (BL) และการสนับสนุนจากคนใกล้ชิด (PS)] ($DE=.212$) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ [ประกอบด้วย ทักษะคติของครูต่อการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (AT) และความเชื่ออำนาจในตนในการทำงานของครู (IC)] ($DE=.043$) ตามลำดับ

2.3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยอ้อมของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่เด่นชัด คือ กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม [ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงพุทธ (BL) และการสนับสนุนจากคนใกล้ชิด (PS)] ($IE=.035$) รองลงมา คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม [ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (LC) และการเชื่อในบุญคุณแผ่นดิน (BM)] ($IE=.010$) ที่ส่งผลทางอ้อมโดยผ่าน กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ไปยังจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ผลการวิเคราะห์เป็นดังตาราง 2 และภาพ 1

ตาราง 2 แสดงค่าอิทธิพลทางตรง (DE) และอิทธิพลทางอ้อม (IE) อิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปร ปัจจัยเชิงสาเหตุของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล					
	จิตลักษณะตามสถานการณ์ (SIT_P)			จริยธรรมในการทำงานของครู (WE)		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
สถานการณ์ทางสังคม (SIT)	.818	-	.818	.212	.035	.247
จิตลักษณะเดิม (PSy)	.221	-	.221	.699	.010	.709
จิตตามสถานการณ์ (SIT_P)	-	-	-	.043	-	.043
R^2		.969			.806	

Chi-Square = 9.667 ; df = 8
 Relative Chi-Square = 1.208 ; p-value = .289
 GFI = .989 ; AGFI = .952 ; CFI = .997
 RMSEA = .031 ; RMR = .011

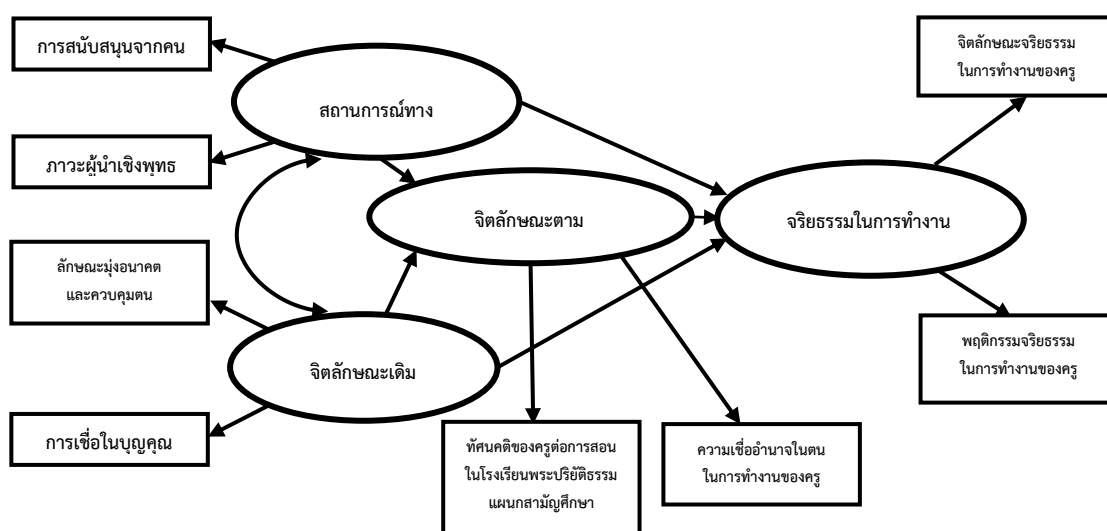
ภาพ 1 รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3. การวิเคราะห์รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา”

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.1 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยระยะที่ 1 ร่วมกับสังเคราะห์จากงานวิจัยก่อนหน้าและความเห็นผู้เชี่ยวชาญ

1) รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดังภาพ 2

ภาพ 2 รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2) รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการบริหารแบบวงจรคุณภาพ (P-D-C-A) และการบริหารจัดการทรัพยากร 4M's

3.2 การประเมินรูปแบบ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีแบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินใน 16 ประเด็น คือ การบริหารตามวงจรเดมิ่ง 4 ประเด็นหลัก ในแต่ละประเด็นหลัก พิจารณาการบริหารจัดการทรัพยากร 4 ด้าน (4M's)

ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิรายด้าน ได้แก่ การวางแผน (Plan: P) ได้ร้อยละ 92.62 การปฏิบัติ (Do: D) ได้ร้อยละ 90.24 การตรวจสอบ/ประเมิน (Check: C) ได้ร้อยละ 90.48 และการยอมรับ หรือปรับปรุงแก้ไข (Act: A) ได้ร้อยละ 90.48 โดยรวม (จากทุกด้าน) ได้ร้อยละ 90.96 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดรายด้าน/โดยรวม 70/75 แสดงว่าผ่านเกณฑ์ หมายความว่า รูปแบบ

การบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ซึ่งจะนำไปใช้ได้ผลดี

อภิปรายผลการศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ประการที่หนึ่ง กลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะเดิม ร่วมกับกลุ่มตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม อธิบายจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 45.0 ซึ่งมากกว่าร้อยละ 40 โดยมีตัวแปรที่รวมอธิบายได้ดี คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การเชื่อในบุญคุณแผ่นดิน ภาวะผู้นำเชิงพุทธ และการสนับสนุนจากคนใกล้ชิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวแปรที่ได้เลือกมาศึกษา โดยการประมวลเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีและผลงานวิจัย มีบทบาทสำคัญส่งผลต่อจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามที่ได้คาดการณ์ไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่กลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะเดิมร่วมกับกลุ่มตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม สามารถอธิบายจริยธรรมในการทำงานของครู มากกว่าร้อยละ 40 เช่น สรายุทธ วรเวก (2563) พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุอธิบายพฤติกรรมการสอนของครูในการสอน/พัฒนา และพฤติกรรมของครูส่งเสริม/สนับสนุนนักเรียนให้เป็นคนดีได้ร้อยละ 36.4 และ 31.2 ตามลำดับ และอธิบายพฤติกรรมรวมได้ร้อยละ 44.5 ประการที่สอง กลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะเดิมร่วมกับกลุ่มตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคมและกลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ อธิบายจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 46.0 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากการอธิบายด้วยกลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะเดิมร่วมกับกลุ่มตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม เพียงร้อยละ 1.0 ซึ่งน้อยกว่าร้อยละ 5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจยังมีตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ ทำให้การอธิบายได้ไม่สูงตามที่คาดหมาย และประการที่สาม กลุ่มครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูที่มีอายุน้อยกว่า 43 ปี และกลุ่มครูที่มีสถานภาพโสด เป็นกลุ่มที่สมควรได้รับการพัฒนา ก่อนด้านจริยธรรมในการทำงาน และมีปัจจัยส่งเสริมของกลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อนในงานวิจัยนี้ ไม่ได้หมายถึงมีจริยธรรมในการทำงานต่ำจนเกิดปัญหา เพียงแต่เป็นกลุ่มที่มีจริยธรรมในการทำงานน้อยกว่ากลุ่มคู่เปรียบเทียบกับเท่านั้น และการที่ได้พบกลุ่มควรได้รับการพัฒนา ก่อน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีทางเลือกในการตัดสินใจในการพัฒนามากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ถ้าหากมีทรัพยากรมากพอ อาจจะพัฒนาครูโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มเป้าหมายโดยรวมทั้งหมดได้ แต่ถ้ามีทรัพยากรอันจำกัด หรือต้องการทำเป็นโครงการนำร่อง ก็อาจทำกับกลุ่มครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งจะดำเนินการได้รวดเร็วและบริหารจัดการได้สะดวกมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรายุทธ วรเวก (2563) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนนักเรียนให้เป็นคนดีของครู ซึ่งได้พบว่า กลุ่มเสี่ยงคือ ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูที่สังกัดพื้นที่การศึกษา เขต 1 ปัจจัยปกป้องที่เด่น คือ บรรยายาก และวัฒนธรรมในโรงเรียน ความเชื่ออำนาจในตน ทศนคติต่อความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกตัวแปรในโมเดลได้ผ่านการประมวลเอกสารอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านการนิยาม วิธีการวัดและความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรในโมเดล ทำให้โมเดลดังกล่าวมีความเป็นไปได้สูงที่สอดคล้องกับความเป็นจริง (เชิงประจักษ์) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระเอกลักษณ์ เพ็ญสา (2560) ที่ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ คือ รูปแบบการบริหารการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรม ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70/75 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคณะกรรมการ ผลการประเมิน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ ตั้งแต่ 90 ถึง 91.61 เมื่อรวมทุกคณะมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 90.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75 เช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ รูปแบบการบริหารการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผ่านการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้พัฒนาจากองค์ความรู้ทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ คือ เป็นผลของการวิจัยในระยะที่ 1 ที่ได้พบปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญของการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบกับการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งได้พบว่า รูปแบบดังกล่าว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) และเสริมด้วยในการวิจัยระยะที่ 2 ได้ข้อเสนอแนวทางการบริหารรูปแบบการพัฒนาดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์โดยตรง ทำให้ได้รูปแบบการบริหารการพัฒนากิจกรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ค่อนข้างชัดเจน ครบถ้วน ผู้ทรงคุณวุฒิจึงเห็นด้วยและให้การยอมรับ ด้วยผลการประเมินค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนกิจ วงศ์ลาศ (2566) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาคูหาชีวิตศึกษาในการแสวงหาและใช้องค์ความรู้เพื่อยกระดับวิชาชีพและคุณภาพชีวิต พบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนาคูหาชีวิตศึกษาในการแสวงหาและใช้องค์ความรู้เพื่อยกระดับวิชาชีพและคุณภาพชีวิต มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้ง 2 ส่วน คือ 1) รูปแบบการบริหารการพัฒนาคูหาชีวิตศึกษา ที่ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70/75 2) รูปแบบการพัฒนาเพื่อส่งเสริมจิตลักษณะสำคัญของคูหาชีวิตศึกษา โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรม ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคณะกรรมการผลการประเมิน มีค่าเฉลี่ยร้อยละตั้งแต่ 86.25 ถึง 89.82 เมื่อรวมทุกคณะมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 87.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ และ ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงาน โดยรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี ในขณะที่ รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรม ในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ดำเนินการ ซึ่งครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถใช้ องค์ความรู้จากการวิจัยนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้เป็นแนวทางการพัฒนาจริยธรรมในการทำงาน เพื่อยกระดับวิชาชีพและคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้แก่ กลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะเดิมร่วมกับกลุ่ม ตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคมและกลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ อธิบาย จริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 46 รูปแบบ ปัจจัยเชิงสาเหตุ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี และปัจจัยเชิงสาเหตุในกรอบ แนวคิดทั้งหมดสามารถใช้อธิบายความแปรปรวนของจริยธรรมในการทำงานของครูโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ร้อยละ 81 ดังนั้น ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถใช้องค์ความรู้จากการวิจัยนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้เป็นแนวทางการพัฒนาจริยธรรมใน การทำงาน เพื่อยกระดับวิชาชีพและคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น นักวิจัยหรือ ผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นในการวิจัยนี้ ไปใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับ กลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากเครื่องมือได้ดำเนินการสร้างตามกระบวนการตามหลักวิชาการอย่าง คร่งครัด ทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพดี

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรม ในการทำงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ดำเนินการ ผ่านเกณฑ์รายด้านโดยรวม 70:75 ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อื่น ๆ สามารถนำรูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยที่ได้ข้อค้นพบและองค์ความรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะนักวิจัยทาง การศึกษา อาจใช้รูปแบบการบริหารการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานของครู โรงเรียนพระปริยัติ

ธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นต้นแบบในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะสำคัญของครูในหน่วยงาน
สถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พัฒนกิจ วงศ์ลาศ. (2566). รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการแสวงหาและใช้องค์ความรู้เพื่อยกระดับวิชาชีพและคุณภาพชีวิต. *วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พระเอกลักษณ์ เพ็ญสา. (2560). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดมหาเถรสมาคม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 7(2). 41-42.
- สรายุทธ วรเวก. (2562). รูปแบบการวัดจิตลักษณะและพฤติกรรมการสอนนักเรียนให้เป็นคนดี. *วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). *แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). *ชุดเครื่องมือการพัฒนางานองค์กร (Organization Improvement Toolkits) ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ : คู่มือเทคนิคการปรับปรุงและพัฒนางานองค์กร เวอร์ชัน 1.0* / สำนักงาน ก.พ.ร. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.